

Til lovforslag nr. L 25. Betænkning afgivet af Socialudvalget den 24. november 2005

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social service

(Nedsættelse af den maksimale forældrebetalingssandel for en plads i dagtilbud til børn og privat pasning)

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 6. oktober 2005 og var til 1. behandling den 12. oktober 2005. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Den 7. oktober 2005 sendte familie- og forbrugerministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 6 spørgsmål til familie- og forbrugerministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget konstaterer, at siden den borgerlige regering trådte til i 2001, er gennemsnitsprisen på børnepasning ifølge Danmarks Statistik steget med 19 pct.

Socialdemokratiet har længe arbejdet for at få nedsat forældrebetalingen, og derfor er Socialdemokratiet også tilfredse med, at det omsider er lykkedes at få regeringen til at ville arbejde for det samme.

Socialdemokratiet havde gerne set, at også forældre til børn over 2 år med det samme fik en prisnedsættelse, men Socialdemokratiet stemmer for forslaget, fordi det på sigt også vil lette forældrebetalingen for forældre til de større børn.

Prisnedsættelserne må ikke føre til ringere kvalitet på daginstitutionsområdet, og derfor hæfter Socialdemokratiet sig ved, at der skal ske en efterregulering.

Socialdemokratiet arbejder for at forbedre kvaliteten i daginstitutionerne for herigennem at få et bedre værktøj til at bekæmpe den negative sociale arv, ligesom Socialdemokratiet også mener, at den stigning i forældrebetalingen, der har fundet sted i de sidste år, er uacceptabel.

Gennemførelsen af lovforslaget indebærer, at kommunerne vil få færre indtægter i form af forældrebetaling. Indtægtstabene bør kompenseres på grundlag af det konkrete tab i den enkelte kommune og ikke efter de almindelige regler for bloktilskud, der i perioden frem til en ny udligningsreform giver en helt skæv kompensation.

Dette princip har Socialdemokratiet tidligere stillet forslag om i Folketinget (beslutningsforslag nr. B 168, folketingsåret 2002-03). Siden 2003 har alle partier i Folketinget erkendt, at det hidtidige udligningssystem på grund af væsentlige ændringer i den økonomiske og sociale udvikling er blevet utidsvarende og skævvridende. Regeringen har desværre ikke prioriteret arbejdet med en ændring af udligningssystemet så

højt, at en reform er blevet gennemført, hverken i 2003, 2004 eller 2005.

I perioden frem til ikrafttrædelsen af en udligningsreform (forventeligt den 1. januar 2007) bør større initiativer vedtaget af Folketinget eller pålagt kommunerne af regeringen kompenseres konkret for hver enkelt kommune. Særlig indlysende er denne form for kompensation, hvor der som med dette lovforslag er tale om et indgreb i et budget for 2006, der er vedtaget. En anvendelse af de almindelige regler giver det resultat, at der for cirka halvdelen af kommunerne vil være et indtægtstab, som er direkte påført dem af regeringen, og som regeringen ikke dækker ind.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har den opfattelse, at forslaget lægger op til at sænke den maksimale forældrebetaling for et pasnings-tilbud for et barn under 3 år fra 33 til 25 pct. af udgifterne. Derudover lægges der op til, at man fra den 1. januar 2007 ligeledes vil sænke forældrebetalingen fra 3-års-alderen og op til skolealderen. Det er en udmærket og fornuftig tanke.

Dansk Folkeparti finder, at dette forslag er et sympatisk forslag, men det er partiets opfattelse at visse kommuner ikke bliver kompenseret godt nok med det nuværende system. Derfor har Dansk Folkeparti i forbindelse med finansloven fået afsat en pulje på 10 mio. kr. ud af det samlede beløb til dette formål. Derudover vil Dansk Folkeparti i forbindelse med udligningsreformen arbejde for en bedre fordeling kommunerne imellem.

Mange familier, som har brug for det, vil få et løft i deres privatøkonomi. Der er gode og reelle argumenter for at nedsætte forældrebetalingen.

Dansk Folkeparti støtter de danske familier og dermed også lovforslaget.

Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget kan støtte lovforslaget. SF's politik på daginstitutionsområdet indbefatter lavere forældrebetaling, hvorfor SF støtter lovforslaget om lavere forældrebetaling i daginstitutioner, som til forveksling ligner et forslag, SF har fremsat tidligere.

Forslaget fra regeringen tager dog hverken initiativ til øget kvalitet i daginstitutionerne, eller hensyn til de svageste børn, ligesom det ikke tilgodeser børn, der i dag har økonomisk friplads, hvilket for SF og for de pågældende familier og børn havde været ønskeligt.

Selv om kommunerne kompenseres over bloktilskuddet i forbindelse med implementeringen af dette forslag, så er det dog til næste år kun med 400 mio. af de 500 mio. kr., som forslaget koster. Desuden bør kommunerne kompenseres for den reelle økonomiske udgift i den enkelte kommune, og ikke, som det er tilfældet med forslaget, hvor der mangler kompensation til flere kommuner.

Enhedslistens medlem af udvalget kan støtte forslaget, selv om partiet hellere havde set, at den øvre grænse for økonomisk friplads var blevet hævet til fordel for forældre med mellemindkomster frem for den foreslåede model, som indebærer en generel nedsættelse af forældreandelen.

Dernæst frygter partiet, at nogle kommuner vil bruge dette lovforslag til at forringe kvaliteten i dagtilbuddene, fordi de ikke kompenseres økonomisk fra staten. Enhedslisten mener, at den mest retfærdige model til kompensation er at fordele statstilskuddet efter antallet af børn frem for beskatningsgrundlaget i den enkelte kommune. I høringsnotatet fra ministeriet står, at det gælder for alle lovforslag, at kompensationen sker over bloktilskuddet. Det er ikke rigtigt. I forbindelse med loven om frit valg af ældrebolig og frit valg af leverandør af personlig og praktisk hjælp udbetales fra den 1. januar 2003 og frem et statstilskud til kommunerne efter antallet af ældre.

Under 1.-behandlingen af nærværende forslag lovede Dansk Folkeparti, at der ville ske en krone til krone-kompensation. Det viste sig, at Dansk Folkeparti i forbindelse med indgåelse af finanslovsforliget rendte fra dette løfte. Det havde nok også været et besværligt regnestykke og virket uretfærdigt for de kommuner, som i forvejen har nedsat forældrebetalingsandelen. Men tilbage står nu, at kommuner med et højt beskatningsgrundlag pr. indbygger får mere end kommuner med et lavt beskatningsgrundlag, og det er naturligvis uretfærdigt for den fattige kommune, som har mange børn i dagtilbud. Dermed er det igen blevet bevist, at bloktilskudsfordelingen er hamrende uretfærdig, og at regeringen og Dansk Folkeparti har øget uligheden mellem kommunerne ved i flere år at udskyde en udligningsreform.

Sluttelig skal det nævnes, at det er helt barokt, at der ikke samtidig er en maksimumgrænse for

forældrebetalingen i de profitbørnehaver, som regeringen og Dansk Folkeparti har ønsket.

Et *mindretal* i udvalget (RV) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget stemmer imod forslaget. For det første favoriserer forslaget de 75 pct. rigeste familier i landet i forhold til de 25 pct. fattigste, der allerede har en friplads. Forslaget er derfor i bund og grund asocialt. For det andet ville pengene være langt bedre brugt til netop at give kommunerne det økonomiske råderum til – alt efter behovet og den politiske vilje i den enkelte kommune og institution, at forbedre kvaliteten og have større fokus på de socialt udsatte børn i dagsinstitutionerne. Behovet for en sådan indsats er langt større end behovet for at lette de rige børnefamilier for nogle hundrede kroner om måneden. Et løft i kvaliteten er i øvrigt det, som både rige og fattige familier ønsker, jf. de sidste undersøgelser på

området. For det tredje har regeringen selv regnet sig frem til, at forslaget ligefrem vil koste penge og føre til besparelser – det vil sige ringere kvalitet og mindre fokus på de svageste – i 150 ud af de eksisterende kommuner. Forslaget vil altså direkte påtvinge 150 kommuner i Danmark at forringe deres tilbud inden for daginstitutioner eller alternativt finde anden finansiering. Dermed bryder forslaget både med det kommunale selvstyre og kan få skadelige konsekvenser for den udførte socialpolitik for en meget stor del af den danske befolkning.

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqtigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Hans Andersen (V) Anne-Mette Winther Christiansen (V) Inge-Lene Ebdrup (V) nfm.

Inger Støjberg (V) Pia Kristensen (DF) fmd. Mia Falkenberg (DF) Tina Petersen (DF)

Tom Behnke (KF) Per Ørum Jørgensen (KF) Mette Frederiksen (S) Hüseyin Arac (S)

Karen Hækkerup (S) Lise von Seelen (S) Martin Lidegaard (RV) Bente Dahl (RV)

Villy Søvndal (SF) Line Barfod (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqtigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurin (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqtigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 25

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra familie- og forbrugerministeren
2	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 25

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om konsekvensen af, at refusionen til kommunerne bliver givet i forhold til, hvilken konkret økonomisk betydningen lovforslaget har for den enkelte kommune, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om den økonomiske fordeling af refusionen til kommunerne, såfremt man vælger at refundere i forhold til den konkrete betydning, lovforslaget får for kommunerne, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvor meget kommunerne mister i refusion i forbindelse med f.eks. søskenderabat, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om bevillingen til øget kvalitet i daginstitutioner er en midlertidig bevilling, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvilke kommuner der har fastsat en forældrebetalingssandel, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om en redegørelse for den kompensation, kommunerne får i forbindelse med lovforslaget, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå